

บทที่ 5

บทสรุป

กล่าวได้ว่าวรรณกรรมท้าวฮุ่งท้าวเจืองที่ปรากฏ ในตำนานพื้นเมืองต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็น ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ท้าวฮุ่งท้าวเจืองฉบับล้านช้าง พงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสน ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ทั้ง 4 ฉบับ เป็นเพียงวาทกรรมชุดหนึ่ง ที่ถูกสรรสร้างขึ้นในดินแดนแถบนี้ วาทกรรมแห่งอำนาจที่สรรสร้างมาอย่างแยบยลในรูปวรรณกรรมนั้น นอกจากทำหน้าที่ในการพลิกแพลงอำพรางเพื่อมิให้มองเห็นถึงอำนาจ และอันตราย ของอำนาจแห่งวาทกรรม อันเป็นอำนาจที่มาในรูปของความรู้ ความจริง ว่าด้วยเรื่องนั้นๆ ซึ่งสามารถปกปิดธาตุแท้ความหยาบกระ้านแห่งอำนาจนั้นๆ ได้อย่างแยบยล ความสำเร็จของวาทกรรมอำนาจอยู่ที่ การสามารถปกปิดอำพรางกลไกในการทำงานแห่งอำนาจ และกลไกที่สำคัญในการปกปิดนั้นคือ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในสังคม วาทกรรมที่สร้างขึ้นมาในรูปวรรณกรรมท้าวฮุ่งท้าวเจืองนั้น เมื่อมีการถ่ายทอดเกิดขึ้น จะเป็นการตอกย้ำ ผลิดซ้ำ กฎเกณฑ์ของสิ่งที่มีการถ่ายทอด ทำให้สามารถเห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมว่าจะไม่สามารถก่อตัว ดำรงอยู่ หรือบังคับใช้ หากไม่มีการผลิต การสะสม และการเผยแพร่หน้าที่ของวาทกรรม ถ้าไม่มีวาทกรรมว่าด้วยความจริง ก็ไม่มีการใช้อำนาจ ดังนั้นการที่วรรณกรรมท้าวฮุ่งท้าวเจืองใน ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ท้าวฮุ่งท้าวเจืองฉบับล้านช้าง พงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสน ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ทั้ง 4 ฉบับ มีอยู่เป็นการที่มนุษย์ผลิตความจริงผ่านอำนาจ และมนุษย์ก็ไม่สามารถใช้อำนาจ ยกเว้นผ่านการผลิตอำนาจผ่านความจริง

วาทกรรมแห่งอำนาจของท้าวฮุ่ง ท้าวเจือง มิได้เป็นเพียงวาทกรรมแห่งอำนาจที่ซับซ้อนเพียงเท่านั้น แต่ยังสามารถซึมเข้าไปในวิถีชีวิตของคนแถบนี้อย่างกลมกลืน เสมือนเป็นสิ่งที่มืออยู่ตามธรรมชาติ ที่ขาดการปั้นแต่งสีสนใด ๆ วรรณกรรมนี้ยังเป็นการสร้างวาทกรรมอำนาจในเชิงพื้นที่แก่คนบริเวณนี้ ในการรับรู้ คงอยู่ ร่วมกันของคนในสังคม ผ่านการมีอยู่ของบุคคลชื่อ ฮุ่ง หรือ เจือง ในฐานะวีรบุรุษ อันเป็นการสร้างวาทกรรมแห่งอำนาจในแง่พื้นที่ ครอบคลุมคนในแถบนี้ จนไม่สามารถแยกออกได้ อันถือเป็นอำนาจของพื้นที่ในการปกปิด สร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้แก่พื้นที่นี้ผ่านตัวแทนที่ชื่อท้าวฮุ่ง ท้าวเจือง

นอกจากจะสร้างวาทกรรมแห่งอำนาจในแง่พื้นที่แล้ว วรรณกรรมท้าวฮุ่ง ท้าวเจือง จะไม่สามารถมีความศักดิ์สิทธิ์ได้เลย ถ้าขาดการอ่านหรือบอกต่อ ดังนั้นวาทกรรมแห่งภาษา จึงสรรสร้างวรรณกรรมท้าวฮุ่งท้าวเจือง ให้เป็นความจริงในฐานะวาทกรรมประวัติศาสตร์ ซึ่งสิ่งเหล่านั้นมิได้พูดถึงความจริงที่ดำรงอยู่ก่อนหน้า แต่สร้างความหมายให้กับความจริงเหล่านั้น ด้วยการยืนยันว่าสิ่งนั้นที่เกิดขึ้นได้เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ นี่ถือเป็นความยิ่งใหญ่ของวาทกรรม

ประวัติศาสตร์ที่แสดงออกมาในรูปความเชื่อที่ว่า ประวัติศาสตร์ ซึ่งเมื่อมีผู้อ่านทุกครั้งจะมีการสร้างความหมายในชุดหนึ่งๆ ขึ้นมาด้วย อันเป็นการเพิ่มเติมความหมายให้กับตัวบทนั้นไม่มีที่สิ้นสุด อาจกล่าวได้ว่าเรื่องต่าง ๆ นั้น ที่เกิดขึ้นไม่มีความหมายในตัวเอง เพียงแต่ส่วนใหญ่แพร่หลายจนเป็นที่รู้จักและยอมรับในสังคม จนสิ่งเหล่านั้นกลายเป็นสัญลักษณ์ ดังจากที่ได้เห็นในวรรณกรรมท้าวฮุ่ง ท้าวเจือง เป็นวรรณกรรมที่รับรู้ในล้านนาและล้านช้าง ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของผู้นำของคนในแต่ละเผ่าพันธุ์ของตน ไม่ว่าจะเป็นล้านนา ล้านช้าง และชาวไตเผ่าต่าง ๆ และแต่ละเผ่าพันธุ์ก็สร้างความหมายหนึ่งๆ ขึ้นมาด้วย อันเป็นการเพิ่มเติมความหมายให้กับตัวบทนั้น วรรณกรรมท้าวฮุ่ง ท้าวเจือง จึงเป็นเพียงการดอกล้ำค่านิยม อุดมการณ์หลักในสังคมนั้นเอง กล่าวคือ เป็นระบบการสร้างความหมายแบบหนึ่ง

จากมุมมองผ่านวาทกรรมต่าง ๆ น่าจะพอบอกได้ว่าวรรณกรรมท้าวฮุ่ง ท้าวเจือง เป็นเพียงสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมา เพื่อเป็นสิ่งหนึ่ง ๆ เพื่อคนกลุ่มหนึ่ง หรือไม่กี่ไม่เพื่อใคร วรรณกรรมนี้อาจจะมีอยู่จริงหรือไม่ เป็นจริงดังที่เคยฟังมาหรือไม่ ไม่มีใครรู้ และไม่สามารถตอบได้ ความจริงทางประวัติศาสตร์ เป็นความจริงหรือไม่ อยู่ที่การรับรู้ของคนในสังคม สิ่งที่รับรู้ต่อกันมา อาจจะเป็นความจริง หรือผลผลิตความจริงก็ได้ ดังนั้นวรรณกรรมนี้อาจเป็นเพียงข้อมูลชุดหนึ่ง ที่อาจไม่มีเค้าความจริงก็ได้ อาจเป็นเพียงมายาทางอำนาจ ที่ซ่อนซ่อนไปมาจนแทบไม่มีใครรู้ว่า วาทกรรมนี้เป็นความจริงหรือไม่ หรือเป็นความจริงในมายาที่คนสรรสร้างขึ้นมาเพื่อประโยชน์ อย่างไรก็ดี อย่างหนึ่งของตนเอง หรือ คนเป็นเพียงสิ่งที่ถูกมายาทางวาทกรรมสั่งให้เป็น สั่งให้ทำ ความจริง ของความจริง อาจไม่ใช่ความจริงก็ได้ โดยความจริงแห่งวาทกรรมแห่งอำนาจ จะไม่มีการรับรู้ถ้าขาดการสั่นไหวแห่งการคงอยู่ของวาทกรรมภาษา ที่เป็นวาทกรรมอำนาจที่ช่วยการส่งต่อข้อมูลให้แก่ผู้ที่อ่านหรือผู้ฟัง ดังนั้นวาทกรรมแห่งภาษา จึงเป็นตัวช่วยให้เกิดการคงอยู่ของวาทกรรมอื่น ๆ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าวาทกรรมต่าง ๆ จะไม่สามารถอยู่ได้เลยถ้าขาดการช่วยเหลือจากวาทกรรมภาษา นอกจากนั้นวาทกรรมภาษา ยังแสดงให้เห็นถึงอำนาจของอักษรและภาษาที่ถ่ายทอดเป็นวรรณกรรมท้าวฮุ่ง ท้าวเจืองว่าภาษานั้นถือเป็นตัวขับเคลื่อนวิถีแห่งอำนาจ และมีส่วนส่งเสริมวาทกรรมอื่น ๆ ให้มีพลังขึ้น

จากนี้ น่าจะกล่าวได้ว่าวรรณกรรมท้าวฮุ่ง ท้าวเจือง นั้น เป็นมากกว่าวรรณกรรมที่ยิ่งใหญ่และสวยงาม แต่วรรณกรรมยังแฝงกุศโลบายทางอำนาจไว้อย่างแนบเนียน และลึกซึ้งเกินกว่าที่จะเข้าใจ นี่คือเสน่ห์ของอำนาจที่แฝงในงานที่เรียกว่าวรรณกรรม และวรรณกรรมแห่งอำนาจฉบับนี้มีชื่อว่า ท้าวฮุ่ง ท้าวเจือง วีรบุรุษสองฝั่งโขงผู้ยิ่งใหญ่ในใจชาวแม่น้ำโขง